

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Feladvány szerkesztő: Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: G á s z l ó J ó z s e f.	Egy példány ára 4 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Camp-u. 9. — Telefon 275
Évi: Negyedévre	3 korona.			
Évi: Hátrétra	12 "			
Évi: Hátrétra	20 "			

Új elvek új vezére.

— július 6.

(K.) Bánffy Dezső báró újból kilépett a parlamenti élet porondjára. Arról az oldalról beszélt, hol egykor politikai ellenfelei ajkairól vaskos vádak repültek felé. Akik ahhoz őt a politikai jogok és az alkotmányosság ellenségének tartották, azok ma ittasultan hallgatták az új tanítást, míg azok, akik az ő egykori hatalmának fényében sütkéreztek még nem régen, ma elfordították még tekintetüket is attól a szónoktól, kinek a közelmúltban minden szavának igazságára készek voltak volna esküt tenni.

Igy mulik el a világ dicsősége! Nemesak a nép kegye változó, hanem a politikusok is csodálatos alkalmazkodási képességgel bírnak. Elfelejtik, hogy magasztalták azt, akit most gyaláznak. Nem emlékeznek a hatalom segítő kezére és a leáldozott napot nem sajnálják, holott felkeltét örömmel üdvözölték. Azok pedig, akik gyűlölték Bánffy bárót az ischli klauzula és más egyebek miatt, e pillanatban benne látják a közszabadság apostolát, az ország megmentőjét és szavainak, politikai új hitvallásnak igazságára épp úgy megesküsznek, mint amily ádáz gyűlölettel üldözték akkor, midőn még más hurokat pengetett az új párt kicsiny hadseregének vezére.

Nem a Saul esete ismétlődik itt, ki Pálló változik, hanem Pál változik Saullá. A Bánffy báró damaszkuszi útja eléggé változatos, Miniszterelnök vaskezeivel vet gátat az ellenzék féktelenkedésének és mint az új párt vezére, katonáit azokból szedi össze, a kik valamikor ellene harcoltak a kiméletlenség legdurvább fegyverével. Mert azt megtudjuk érteni, ha Saulokból Pálok lesznek, de mikor Pál válik Saullá, ennek valami olyan oka mélyebb oka lehet, mely szomorú világot vett a mi politikai nézetünk állandóságára.

Értjük mi azt, ha valaki tehet séget érezve magában vezérisisakot tesz fejére. Elvégre is a nagy szellemek, erős politikai tehetségek, sem korlátokat nem tűrnek, sem mások által vert csapásokon nem járnak. És éppen ez okból nem is a volt miniszterelnök átváltozásán csodálkozunk, mint inkább azokon, akik elkeseredett ellenségei voltak, jó szándékait meggyanusították, zsarnoknak, a nemzeti jogok hóhérának nevezték. És csodálatosan a gyűlölet szeretetbe, túlaradó vonzalomba csapott át és az aranyuszájú, de politikai nézetét az időjárás szerint változtató Hock János, a nemzetipárt abbéja nem késett Szegeden kijelenteni, hogy Bánffy báró az a rég várt politikai Messiás, ki üdvös séget, szabadságot, egyenlőséget, testvériséget, sőt talán még önálló hadsereget, nemzeti bankot és teljes függetlenséget hoz a magyarnak Jó hogy a Bánffy kultusz fényében azt is meg nem ígérte. Hock János, hogy mint az új párt papja felfogja oldani Magyarországnak Ausztriával megkötött házasságát.

Mindezeket látva nem akarjuk, de nem is tudjuk elhinni, hogy az új párt boldoguljon. Futó homokra építette házáat és olyan alapokra, melyeket vezére még csak a közel múltban is az ország romlásának nevezett.

És végül látva azt, hogy nálunk egy idő óta a politikai hitvallások mily gyorsan változnak, meggyőződésünk, hogy az a kis csapat, mely ma elszédítve az újság fényétől Bánffyt vallja vezérül, nemsokára egy másik csillag előtt fog napkeleti módon hajlongani és nézetének, elvének gyors változtatását azzal fogja megokolni, hogy sapientis est mutane consilium in melius.

— június 6.

— Az amerikai elnökválasztás. Valószínű, hogy az elnökválasztás Roosevelt győzelmével fog végződni. Parker kilátásai újabb nagyot estek, ugyszintén

Hearst lapkiadó is kedv és reménységgei néz a választási urna elé. Egyébként a pártprogramok nagyon homályosak. Mindenik demokrata és republikánus és voltaképpen a személyekben van eltérés. Az egész választásnak nem annyira politikai, mint inkább üzleti színezete van.

— A Missouri Panama. A missouri állam parlamentjének Panamája nagy feltűnést kelt a politikai világban. Kiderült, hogy egy képviselő a parlament elnökét 50.000 dollárral megvesztegette. Az elnök a titok kipattanása után Európába akart menekülni, de letartóztatták. A vesztegetési ügyben parlamenti vizsgálat indult meg, mely valószínűleg nagy szegényt hoz az egész parlamentre, mert mint értesülünk, körülbelül negyvenötven képviselő megvesztegettelése immár bizonyos.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara évi jelentése.

Kerületi kereskedelmi és iparkamáránk jelentését az 1903 év közgazdasági viszonyairól most küldötte szét.

Terjedelmes kötetű bővült, értékes statisztikai adatgyűjteménnyel kiegészített áttekintése az a kerület 7 megyéje múlt évi ipari, kereskedelmi, hitelügyi életének s a velük kapcsolatos jelenségeknek.

Az általános rész az országos közgazdasági viszonyok közé bekapcsolva veszi sorra a kerület kereskedelmi és ipari viszonyait. Egységes, világosan áttekinthető képbem tükrözteti föl a mai helyzetet, mindenütt részletesen vizsgálva a érdekeltég sérelmeit és kívánalmait. A kereskedelem szervezetlensége, a kereskedelmi törvény, hiteltörvények reformja, az üzleti kihitelezés, az adózási, a bélyeg és illetéktörvények, a cégállapotok, végeladások, házalási, megrendelés-gyűjtési, katonai termény beszerzési, fogyasztási szövetkezeti, kartell ügyek és a magyar iparcikkek kereskedelmi forgalmazása, — az ipari viszonyoknál pedig a nagy, közép és kisipar fejlesztése, a szakoktatás, ösztöndíjak, ipari szövetkezetek, közszállítások, háziipar és az ipartörvény revíziója — azon kérdések,

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert ke-
lemes ízű természetes
hashajtószer.

melyekre gazdag anyagnak szakszerű feldolgozását és kifejtését találjuk az általános részben.

Külön tért nyit az évi jelentés a munkásviszonyok, sztrájkok, munkás mozgalmak és a kivándorlás-ügy számára is.

Majd a különös rész nagy terjedelemben, a legnagyobb részletességgel terjed ki a kerület közgazdasági életének jelenségeire. Külön szakaszokban veszi sorra a kereskedelem különböző ágait, hű képet adván azok múlt évi működéséről, éber figyelemmel kutatva föl mindent, ami fejlődésükre szükséges, vagy azt akadályozza. Hasonló gonddal veszi sorra az iparélet minden jelentősebb irányát és vállalati ágát is, külön tárgyalva az ipari intézményeket, ipari szakoktatást, betegsegélyező pénztárakat, ipari szövetkezeteket és kiállításokat.

Terjedelmes részt foglal el a házi és népipar állapotának és fejlesztésének ismertetése is.

Külön fejezetet szentel a forgalmi részben a bank és hitelügynek, és a biztosításügynek. Itt különösen értékes statisztikai anyagát gyűjtötte és adja a kerület pénzügyintézetei mérlegszerű helyzetének és múlt évi működésének.

A közutak, vasutak, posta-távíró — távbeszélő is külön fejezetet foglalnak el. Majd a jogéletről szóló fejezet a múlt év közgazdasági érdekű törvényhozását és igazságszolgáltatását ismerteti.

Végül a kamara 1903. évi munkája tölt be hosszabb fejezetet. Széles körre kiterjedő, az ügyek változatos tömegét magába foglaló, intenzív munka bizonyosságai azon felsorolások, melyek a kamara által előkészített, véleményezett vagy elintézt általános érdekekből is jelentősebb ügyekről számolnak be.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 5.

Az érdeklődés megcsappant. Tegnap csupa élet, csupa mozgalom volt a ház; ma alig egy néhányan voltak jelen. — Molnár János meg Babó Mihály a mai nap két szónoka. Ugy tervezték ki, hogy az egyik délig szónokol, a másik pedig a délutáni időt beszéli ki.

Elnök: Porczel Dezső.

A jegyzőkönyv hitelesítése után, elnök előterjeszti, hogy Hodossy Imre meg Neményi Ambrus hat heti szabadságot kért, majd pedig egyéb bejelentései való híján, a költségvetés folytatóság tárgyalására tértek át.

Molnár János néppárti, ellene beszélt, kijelentvén, hogy nem a pártja, hanem a maga nevében szól. A költségvetést mint bizalmi kérdést kezeli, tekintve pedig, hogy a jelenlegi kormányban nem bizik, természetes, hogy nem szavazhatja meg a költségvetést.

Gabányi Miklós: Konstatálom, hogy miniszter nincs jelen!

Porczel Dezső: A szó Molnár János képviselőt illeti.

Gabányi Miklós: Tudom!

Molnár János folytatja. (Lukács László pénzügyminiszter jött be a terembe.)

Gabányi Miklós: No most már nyugodt vagyok.

Molnár János: Az obstrukcióval foglalkozik, és szemére veti Tiszának, hogy merényletet készült intézni a ház szólásszabadsága ellen. És hogy szándékát nem hajtotta végre, nem rajta mult, mert a házszabályok államcsinnel való revízióját az ellenzék megghusította. Tisza akkor felkiáltott: Ne felejtsük, hogy magyarok vagyunk. És mi történt? Az hogy a tények rá cáfolnak a kormányelnökre.

(Tisza István gróf a terembe lép, helyet foglalt és Bánffy Dezső báró tegnapi beszédének olvasásába merül.)

(A folyosón megjelenik Khuen Hé-

derváry Károly gróf miniszter és csak hamar hire terjed, hogy reflektálni fog Bánffy Dezső báró tegnapi kijelentésére.)

Molnár János a liberális foglaldására tért át. Mit hozott a liberális? A polgári házasságot és sok más egyéb bajt. És mi a polgári házasság? A szabad szerelem programációja. Hirdetése annak, hogy el minden olyan korláttal, amely a gyönyörökben való élvezetet korlátozza, a mi azután megszünteti a családiasságot. A liberális hozta a felekezetenélküliséget. Statisztikából idéz, hogy hét év alatt tizenhét ezer lélek vált felekezetenélkülivé, rosszabb a pogánynál, mert a pogány imád Istent, ha hamisat is. És mi következik mind abból? Az, hogy a néppárt fokozott hévvel követeli az egyházpolitikai törvények revízióját. (Helyeslés a néppárton.) A fősúlyt azonban a felekezetenélküliség kiküszöbölésére helyezi, és ezért határozati javaslatot nyújt be. Utasítsa a ház a kormányt, hogy az 1895. évi XLIII. törvényekből a felekezetenélküliséget megengedő szakasz törlése iránt a kellő lépéseket tegye. (A határozati javaslatot aláírásra, Visontai Soma elé is teszik, a ki azonban megtagadta az aláírást.)

Molnár János. Ezután a katolikus autonómiát sürgette, majd pedig az adó-reformot sürgette. Ezután tizenkettő óra volt, szünetet kért.

(Szünet után érkezett meg Bánffy Dezső és vele van Eötvös Károly is.)

Molnár János, a szünet elteltével folytatta beszédét és a kis ember érdekéről szól. A kis gazda, a kis iparos a tönk szélén áll, pedig különösen a földműves nép gerince a nemzetnek. Segítésüket a kormány figyelmébe ajánlja. Sürgeti a két éves katonai szolgálatot, és a teljes vasárnapi munkaszünetet. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Héderváry Károly gróf emelkedett fel szólásra, hogy Bánffy Dezső báró egynemely kijelentésére reflektáljon. Bánffy azt mondta, hogy köztük a mikora szóló bán Bánffy pedig kormányelnök volt, soha differencia nem merült fel. És eb-

Eszmény nélkül.

— A Szabadság eredeti tárcája. —

Irta: Konez Ákos.

Elovastam leveledet. Bocssás meg, hogy napok multával felelek soraidra, de többször kellett átolvasnom irásodat, hogy megértsem lelki állapotodat.

Első sorban is azt válaszolom, hogy ne igazgassd lelkedet, szivedet és gondolatodat a világ izlése felé. Ugy sem érsz célt ezzel, mert a világot a mi részünkre meghódítani nem lehet. Olyan lélek pedig mint a tied, úgy sem fogja megérteni a világot, de ez utóbbi még kevésbé a tiedet. Mert ne hidd, hogy a világ lelke olyan, mint a külső ruházata. Kettős arca van a világnak. Ez az arc hol sir, hol nevet. Nevet a legtöbb esetben, ha könnyezel és sir, mindön egyegy örömvirág fakad fel életutadon a Gondviselés kegyelméből. Irigylit mosolyodtat, apró örömeidet és hideg viselkedésével igyekszik elvenni a szeretet azon melegét, melyet egy két jó embered küld feléd. Nemcsak emelkedett gondolkodásod, lelked műveltségének jóságos fénye, nézeteidnek ragyogó tisztasága, nőiességnek a világ salakjától még érintetlen

bája lesz szálla szemükben, hanem elég ha egyszerű izléses ruhád vagy kalapod nem nyeri meg tetszésüket. Mert úgy érts meg, hogy manapság rengeteg virágtalan lélek van a világon. A legtöbb ember lombját vesztett fához hasonló és közelében árnyékot nem talál. Minden-napi, közönséges alakok, akik szunyogok módjára donganak a világban és sok alkalmatlanságot, sokszor fájdalmat okoznak csipésükkel. Az eszményt kinevetik, az ideálistát megmosolyogják és az erényben még akkor sem hisznek, mikor a lélek lilomtisztaságát látják. Léha szórakozások után sóvárog ma millió és millió ember és ma nem azzal hódítod meg az embereket, ha elméd és szived gyöngyeit kitarod, hanem azzal, ha ürge nyelveddel itéletet mondasz elevenek és holtak felett, nem törődve azzal, vajon nem ejtesz-e egyetlen szavaddal sebet a mások szívére. Tartalom ma vajmi kevés van a társalgásban, s ha egy-egy kétértelmű, vagy pikáns megjegyzés nem röppen el az ajkáról, vagy a szeretetlen megszólást meg nem mosolyognánk, talán el is aludnak ama szellemszegénység láttára, melyet a mai kör előkelő modornak nevez.

Ily körülmények között keress önlelkedben szórakozást, de azért meggyöld az embert. Szeretjük a rózsát is, pedig szuró és sebző tövisei vannak. A hibát az emberben gyűlölheted, de az embert mindig szeressed. Sokakat tett már jóvá, nemessé a szeretet mindent meg-aranyozó ereje. Ha pedig csak egyetlenegy lelket is megnyertél az eszmény szeretetének, jutalmazva van egész életed és az efelett keletkezett édes érzés nyomán elfeledheted mindama sebek égető fájdalmát, melyet nemes irányban folytatt, de a sivar lelkek által meg nem értett küzdelmed közt kaptál.

A nő akkor magasztos, akkor tölti be hivatását, mint leány, hitves és anya, ha szívének égboltozatán a női erények csillagfénye ragyog. Egy magasztos nő lélek egy jobb világot teremthet maga körül szívének ellenállhatatlan bájával. Nevelhet, taníthat, nemesíthet és az Istenséghez emelhet. Erénye, mely a nő fonságának sziklatövére épül fel és szerete, mely nap gyanánt oszt alást esodákat művel a szíveken. A legridegebb, mondjuk a légsivárabb férfi is leomlik a női fonság előtt és megfagy ajkán minden oly gondolat, mely a női lélek fé-

ben saját állítását látja igazoltnak Polonyi állításával szemben. A mikor 1896-ban beadta lemondását, akkor olyan bizalmasan nyilatkozott róla nemcsak Bánffy, hanem az egész kormány is, hogy állását megfosztani volt kénytelen. Tiltakozik az ellen, hogy bánysága alatt olyan intenciókat követett volna, a melylyek a magyar állameszmékkel ellenkeztek volna. Ellenkezleg oda fundált, hogy sem a magyar állameszme, sem a horvát autonómia csorbát ne szenvedjen.

Bánffy Dezső báró arról is szól, hogy ott külön horvát királyságra való, aspirációk érvényesültek. A jogfolytonosság címén a horvát királyság címe megilleti Horvátországot. Hivatkozik a Corpus Jurisra. Elve volt mindig, hogy magát magyarabbnak másnál nem tartotta, mert az mindig más magyar ember rovására történt. Reméli, hogy a személyes jó viszony nem csorbul közte és Bánffy között.

Bánffy Dezső báró kijelenti, hogy öt Polonyi készítette a felszólalásra. Heylesli, — hogy a multak politikai aktáit föltárni csak akkor szabad, ha mulhatatlanul szükséges. Hangsúlyozza, hogy a törvény horvát királyról mit sem tud és hangsúlyozza, hogy a mikor Zágrábban járt csak elvéve látott magyar lobogót. Ebben a közszellem volt hibás, valamint abban is, hogy a királyt mint horvát királyt éltették. Ezek a jelenségek birták őt arra, hogy a memorandumot elkészítette és a királynak átadta. Csak azt akarta, hogy megmutassuk, hogy sok kívánni való van a magyar állameszme szempontjából.

Babó Mihály: A költségvetés ellen beszélt.

Babó Mihály hosszan polemizált Khuen-Héderváryval, de nem tudott érdeklődést kelteni. A képviselőház nagy többsége ezután elfogadta Podmanický Frigyes báró indítványát az ülések meghosszabítása tárgyában. A mai napról kezdve tehát az ülések délután 3 óráig tartanak.

Ezzel az ülés véget ért.

nyes tükrét behomályosította volna. Ne esodálkozzunk tehát azon, ha a nagy lelkek evangéliumává vált az, hogy a mai társadalom léhaságát, fonákságát és szeretetlenségét nem a férfiak acéljelleme, nem a tudomány ereje, nem az ily eszmék ragyogó fénye hanem a művelt nők szive és ezen szivek eszményi fönsége terelheti csak a helyes és megnyugtató irányba. A lélekben nemes és okos nők sohasem unalmasak, ha pedig akadnak olyanok, akik mégis unatkoznak körülük, azok mihamarább e maradoznak az ilyen társaságokból. Nagyon, de nagyon sokszor tapasztaltam azonban, hogy ezek a menekülők bejárva a világot és megismerve az élet bántó oldalait és megcsömölve attól a sok mindentől, mely a nap alatt vagyon, vissza tértek ahhoz az üdítő forráshoz, melynek hűs csöppjeit megve-tették. Másodsorban ezt kérded, hogy mi az oka annak, hogy eszményekért ma-napság kevesen lelkesednek. Jól megfigyelted a világot és ha legközelebb elmondod e rovatban az eszmény haldoklásának okait, be fogod látni édes kis hugom, hogy éppen ti nők vagytok hivatva arra, hogy felépítsétek újból az eszmények szeretetének dűledező oltárát.

Öngyilkosság a börtönben.

Az aradi vár szenzációja.

Arad, július 4.

Az aradi várnak események szempontjából csendes élete van, alig történik nagynéha a vár ezernyi lakója között olyasvalami, ami az újságíró tollára való. S ha mégis előfordul valami, megzavarván a katonák egyhanguan megszokott életét, az többszörösen nagyobb szenzáció mintha ugyanaz a városban történt volna.

Tegnap délelőtt lázba volt a sok katona egy olyan esemény miatt, amely a polgári életű emberek között is megtörténik: egy baka a börtönben felakasztotta magát és meghalt.

Ma délután 5 órakor volt a temetése. A főtéren vonult végig a menet, melynek gyászoló közönségét tisztán katonák képezték.

Ez a köny és sírás nélküli temetés Dragalina Péteré volt, az öngyilkos bakáé. A szerencsétlen sorsu ember a negyedik évet szolgálta katonáéknál, mert mikor másodéves baka volt, nyolc hónapi garnizon fogságot ült s ezt az időt természetesen utánna kellett szolgálnia.

Ezt a büntetést azért kapta, mert egy éjszaka részegen jött baka s a kapunál az őrség parancsnokát pofonütötte. Hát ez természetesen óriási véttség katonáéknál nemcsak azért, mert őparancsnokról van szó a pofonban, hanem különösen azért is, mert az őparancsnok káplár:

Dragalina pedig közlegény volt. Ez rendes körülmények között öt-hat évi fogságot von maga után, de mert Dragalina részeg volt, ennek betudásával menekült meg nyolc hónapi garnizonfogsággal.

Három éven fölül éppen a nyolcadik, tehát az utolsó hónapját szolgálta Dragalina júniusban. Ez alatt azonban újabb két véttséget követett el, bár nem olyan súlyosak, mint az előző volt.

Kétszer egymásután engedély nélkül kimaradt éjszakának idején a kaszárnyából s mert már büntetve volt, azért újra vizsgálat alá fogták.

A negyedik század parancsnoksága; amely alatt Dragalina szolgált, feljelentést tett ellene az ezredparancsnokságnál s addig is amíg ezt ott elintézik, az ugynevezett versárterarrestbe zárták be.

Ez a börtön a legenyhébb a vár fogházai között, ott van a hatos kapu mellett, minden várba járó ember ismeri a deszkákkal fedett ablakairól.

Tegnapelőtt délelben a tizedik század egy bakája ebédett vitt Dragalinának a börtönbe. Kinyitották az ajtót a legnagyobb meglepetésükre Dragalinát nem találták bent.

Arra gondoltak legelőbb, hogy valamiképen kiszökött Dragalina a börtönből s csak mikor másodsor is keresték a fedett ablakainál fogva homályos börtönhelyiségben, akkor látták meg, hogy Dragalina az ablak rácozatra felakasztva élettelenül függ. Lepedőjét kötötte a nyakára s ennél fogva akasztotta föl magát.

Azt mondják, hogy Dragalina nagyon el volt keseredve azóta, hogy azok a társai a kik vele együtt rukoltak be, hazamentek.

Elkeserítette az a nyolc hónap amit utólag még szolgálnia kellett s most attól félt, hogy újra börtönbe kerül, s hogy ezt az időt is még utána kell szolgálnia.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye 1904. július hó 11-ik napján délelőtt fél 9 órakor a vármegyeház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A vármegye ez alkalommal a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904 évi X. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendeletet s az alispánnak a vármegyei tisztviselők fizetési osztály és fokozatba sorozása tárgyában, ezen rendelet alapján készült jelentését fogja tárgyalni.

× **Közigazgatási bizottsági ülés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága tegnap délután tartotta szokásos havi ülését, melyen az egyes szakelőadók mutatták be jelentéseiket. Az ülésen Domahidy Elemér főispán elnökölt.

EGYHAZ és ISKOLA.

Az árvaügyi bizottságból. Az ev. ref. egyház árvaügyi bizottsága tegnap délután 6 órakor az egyház tanácstermében ülést tartott, melyben folyó ügyeket tárgyalta le a bizottság, sok árvát részesítvén az egyház jótékonyágában.

A debreceni egyházmegye új gondnoka. A debreceni református egyházmegye gendnoki széke Nadányi Miklós elhunytával megüresedett. Az egyházmegye elnöksége a mult hetekben intézkedett a gondnoki állás betöltése iránt. A szavazások most folynak s a mint az eddigi eredmény mutatja, az egyházmegye új gondnoka Szunyogh Szabolcs, a biharmegyei szabadelvűpárt elnöke lesz.

H I R E K.

Nyári séták.

Veszter Sándor magyar táncművész.

— Ötvenhárom éves írásból. —

Egy régi Athenaeum akadt a kezembe. 1841-ből való. Bajza szerkesztette. Erős magyar érzék van minden sorában. Kedves elbeszélések, csinos versek, alapos szinikritikák jelentek meg e lapban, mely abban az időben nem hiányzott egy uri ház asztaláról sem. Ebben a lapban a hirdézer rovatban egy tudósítást olvastam Debrecenről és az itt időző Veszter Sándor táncművészről. Egy kép ez a tudósítás Debrecen akkori életéről, melyet valószínűleg egy tollforgató debreceni ember festett meg Ujlaki álnéven.

Az ötvenhárom év előtt irt tudósítás így hangzik: Külföldi hírlapok gyakran kedvezőleg emlékeztek Veszter Sándor magyar táncművészről, legyen azért e néhány sor tőlünk honfiaktól is, — honfitársunk becsülését igazolják. — Veszter külső országi utazásaiból megtérve, mult évi decemberben Debrecenbe jöve, itt lakó nőtestvérénél csendes elvonultságban pihenendő ki fáradaimait. A kedves vendég idejöttének azonban alig terjed el hire, már is több felől vett felszólításokat szüléktől, növendékek számára leckéket adni a táncművészetben. Nemsokára mintegy 60 fiu és nő növén-

dékek lőnek általa beavatva a nemzeti tánc izléssel párosult gyakorlatba s most midőn a derék művész sorsa tovább intí igazság és méltányosság kívánják, hogy szó tétessék a határról, mely az ő debreceni rövid mulatozásának léve ez eredménye. Csak azon vidám elevevényről kívánunk szólni, melyet a derült lelkű művész tanítványaival eltanultatni képes volt és azon deli testtartástól, mely Veszter urnak minden tanítványát bélyegzi. Aki Debrecen eddigelő ridegnek, s az itteni társalgási módott kissé feszesnek tartja, tévedésbe jövedett magamagával, ha ily alkalmakkor a kölesönös nyájas vidámságot és nyílt egyezséget tapasztalta.

Midőn ezeket írjuk, akaratlanul elménkbe jő, miként Debrecen lakosai nagyrészen autoctonok s mint ilyen elzárkózva eddigelő a világtól, kerültek a másokkai érintkezést, félték a változástól és épen azért nem is emelkedhetnének a műveltség valódi fokára. Elménkbe jő, miként az autoctonok a világhistoria bizonyossága szerint is, soha nem valának nagy szép, úgy társulás és változással a göröngy magyar mesterkezekben drága gyöngyé dolgoztatik által. Debrecen műveltségének is önkebléből kell erednie. Részünkbe jő, vajh nem volna-e jó városunkban gimnasztikai intézetet alapítani.

De talán tollunk túl is látszik csapongni — fejezi be Ujlaki tudósítását — felvett tárgyam, azért visszatérőleg Vesztert áldást kívánok körölt ezennel utra bocsájtjuk, de emléke kebleinkben él azon óhajással, vajha mielőbb viszont láthatának.

Igy ítélni Ujlaki ur Debrecenben társadalmá felől. Volt-e igaza a multban. És mit szólna, mi képpen vélekednek, ha élne mai társadalmunkról, vajh ki tudná megmondani?

* **Thaly Kálmán dr. üdvözlése.** Thaly Kálmán dr. városunk I. kerületének országgyűlési képviselőjét, az országos nevű történettudóst Liptóvármegye közönsége meleg szavakkal üdvözölte. — Thaly Kálmán szép levélben köszönte meg a vármegye figyelmét.

* **Sóvágó Gábor halála.** Hajduböszörmény közéletének, helyi érdekeinek és társadalmának egy hasznos, munkás, érdemekben gazdag tagja hunyt el a napokban. Sóvágó Gábor ügyvéd a vármegye függetlenségi pártjának elnöke volt és egész életének minden órája a köz hűszolgálatában telt el. Egyházának szintén oszlopos tagja volt, családjának öröme tisztelőinek, barátjainak kedves embere. Ősi hajducsalád törzséből kelt életre Sóvágó Gábor és azok közé tartozott, kiket pártkülönbség nélkül becsülünk rendíthetetlen elvhűségéért és polgári erényeiért. Hajduböszörmény legjobb fiát gyászolja benne, mert a fejlődő, egészséges érzékű város érdekeit mindenkor szívében hordta. Hü fiát a város népe könnyek között bocsátotta el végső útjára és temetésén megjelent a vármegye színe java. Bevégzett földi pályája után találjon jutalmat, emlékezte pedig legyen méltó hasznos alkotásainak sikeréhez. Temetése tegnap délelőtt ment végbe. Erdemeit az igaz részvét hangján Benedek János dr. országgyűlési képviselő méltatta.

* **Uj tanácsjegyző.** Az igazságügyminiszter Markovics Elemér járásbírósi albirót a debreceni kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be. E rendelkezést a hivatalos lap tegnapi száma közli.

* **A kollégiumi orvos tanulmányútja.** Tüdős Kálmán dr. július 9-ikén hosszabb utra indul, tanulmányozni kívánván a német középiskolák egészségügyi viszonyait. Távolléte alatt a kereskedelmi betegsegélyező egyletnél *Balkányi Ede dr.* a kollégiumban és magánbetegknél *Láng Sándor dr.* fogja helyesíteni.

* **Danaiszky László elhunyt.** A magyar szobrászok nesztora *Dunaiszky László* tegnap elhunyt. Nyolcvanhét esztendőtt élt. Művészkörökben kegyeletes szeretet környezte az öreg művészt, halálának híre mély megindulást keltett mindenfele.

* **Pótsorozás Debrecenben.** A törvényen kívüli állapot folytán a rendes kerékvágásból kiköszönt katonaaállítás végre visszatért régi folyásába. Véget értek a rendkívüli időben megejtett sorozások. Tegnap folyt le városunkban a Pavillon-laktanyában a pótsorozás, amelyen a jelen év októberében bevonuló legényeket állították a mérték alá. Az előállítottak közül nagyon sokat, az összesnek mintegy 75 százalékát sorosták be, akiket déli 1 órakor még föl is eskettek a helyszínen.

* **Két emléktábla leleplezés.** Abauj-Tornavármegye hazafias közönsége július 15-én két emléktábla leleplezési ünnepségén emlékszik meg a nagy idők két halhatatlan alakjáról. Csákány közönségben *Dessewffy Aristidnek*, a szabadságharc vértanujának emlékeztetere táblát helyez szülőházába, ugyanaz napon pedig a felsőkemencei ev. ref. templom falába megörökíti azt a napot, melyen *Kossuth Lajost* a nemzet világitó oszlopát konfirmálták.

* **Uj karmester.** A M. Á. V. altiszti kör elnöksége értesíti a kör összes, valamint dalkörének működő tagjait, hogy *Keller Sándor ur* távozásra folytán megüresedett karmesteri állásra, *Hóra Károly urat* hívta meg, ki a dalárda vezetését szerdán, f. hó 6-án átveszi. Miért is felkéri dalkörének működő tagjait, hogy e naptól kezdve a dalórákon teljes számban, a rendes időben megjelenni sziveskedjenek.

* **Szomora alkonyat.** Szomoru estéje volt tegnap özv. Szöllösi Albertnének. Nyirbátorban lakó fia Szöllösi József géplakatos tegnap délután agyonlőtte magát. A gyászos esetről táviratilag értesítették *Jeney Miklós* rendőrkapitányt, ki azonnal intézkedett, hogy a szerencsétlen édes anyát kíméletesen értesítsék fia meggonddal tételéről.

* **Verekedés.** Turuckai Mihály Péter fia 80. szám alatti gazda a Csapó-utcán találkozott *Rosenberg Ernő* bórkereskedővel, kinek bizonyára elintézetlen ügyei lehettek Turuckaival szemben, mert hamarosan elintézte. Az ügynek ez a gyors lebonyolítása Turuckai oldalbördájának és balképének ártott meg, ki *Rosenberg*et feljelentette.

* **Öngyilkos leány.** Tegnap *Clement Róza* divatáruléány marólugot ivott. — Kiszállították a kózkórházba, hol még a tegnapi nap folyamán, amennyire lehetett megejtették a kihallgatást. Tettének okául azt adja elő, hogy nővére, ki ed-

dig a családot fentartotta meghalt, s most reá szakadt a kenyérkereset súlyos terhe. Ezért akart megválni az élettől.

* **Szabadságon.** Boldizsár Kálmán dr. II-ik kerületi rendőrkapitány 6 heti szabadságra megy. Ezalatt *Szombathy János* rendőrfogalmazó fogja helyettesíteni. — *Vetéssy Béla* rendőrfogalmazó, az iparügyosztály vezetője jun. 10-től aug. 16-ig terjedő időtartamra szintén szabadságot kapott. Ezenidőt, mint értesülünk *Reichenhalleban* fogja eltölteni.

* **A pálinka.** Hatalmasabb a természetnél ez a szervezetromboló ital, amely már népfajokat és törzseket kiirtott. Özv. *Szabó Péterné sz. Budai Borbála*, mikor már mindenét elitta, kolduláshoz folyamodott s ha valamit kapott elitta s részegségében botrányt csapott. Tegnap délelőtt ismét megessett ez vele s addig duhajkodott az utcán, míg egy rendőr bevitté.

* **A Zion egyletből.** Vettük az alábbi értesítéseket: A Zion egyleti tagok ez uton is tisztelettel értesítettnek, hogy f. hó 27-ig, az előjáró távolléte alatt, a gyógyszerári könyvek *Schwarz M. L.* urnal kaphatók s ugyanott fizethetők a havi járulékok. Az elnökség.

Tisztelettel értesitem, a t. c. közönséget, hogy fürdőjegyek f. hó 27-ig terjedő távollétem alatt *Simonffy-utca 42.* utcai lakásomban és az egyleti helyiség melletti lakásban kaphatók, tisztelettel *Kohn Hermann* Zion-egyleti előjáró.

* **Menekülés a fürdőbe.** A rekkenő meleg beköszönésével egymásután mennek a fürdőbe azok, kiknek módjukban van a fenyvesek között, vagy a tenger mellett üdülni. Már is igen sokan utaztak el és a szerkesztőségbe küldött fürdőértesítésekben sok debreceni ismerőst találunk.

* **Mi a barbárság** A népiskolai törvényt reformáló kultuszminiszteri javaslatnak legértékesebb része az, a mely arról gondoskodik, hogy a nemzetiségi iskolában ne kaphasson tanítói oklevelet olyan növendék, a ki nem beszéli a magyar nyelvet. Ugy látszik, hogy ebben a tekintetben az új törvényjavaslat elkészítése előtt is már örvendés haladás tapasztalható, legalább erre vall az aradi Tribuna című oláh ujságnak következő cikkelye a balázsfalvi görög katolikus román tanítóképző vizsgálatról:

A vizsgálat, mondja a cikk, kilenc bukott diák magyar szóbeli vizsgálatával kezdődött. Ezek a fiatalberek buktak meg tavaly, mert nem tudtak elég jól magyarul. Most is csak három jutott át közülök, hatan elbuktak, s ezek nem is vizsgázhatnak addig, míg magyarul levelezni nem tudnak. Milyen időköt élünk! A magyar vizsgálat másfél napig tartott, mert a kormány hazafias biztosa minden egyes tanuló magyar tudományát meg akarta ismerni. S mi az eredmény? Az, hogy hatvanöt jelölt közül huszonkilenc tudta letenni a vizsgálatot, harmincegy elbukott, mert nem tudott elég jól magyarul. Ez valóban barbárság.

A balázsfalvi oláh gimnázium érettségét tett növendékeinek neve között ezeket a neveket olvassuk: *Hosszu Gyula*, *Bánfi Vas*, *Nemes Keresztes*, *Hosszu Jusztin*; ezek az eredeti magyarsággal irt nevek, de van egész sor olyan név is a mely szintén magyar, de az ismert oláh módszer szerint el van törsvitva.

* **Kiket vettek fel a siketnéma intézetbe.** A siketnémaakat gyámolító egyesület július 4-ikén tartott igazgatótanácsi

ülésében a következő siketnéma gyermekeket vette fel az intézetbe: Dársi Károlyt, Dani Gábort, Kása Kálmánt, Tar Katalint, Ehrlich Samut, Szabó Andrást, Kun Istvánt, Német Esztert, Kornya Annát, Binder Brzsébetet, Lukács Annát, Tusa Erzsébetet, Szabó Gyulát, Nagy Györgyöt és Fischer Rózát. A növendékek szeptemberben vonulnak be az iskolába.

* Aa olasz király a zsinagógában. Rómából jelentik: A király tegnap meglátogatta a Ponte Quattro Capi melletti zsinagógát. A hitközség elnökének, a ki a zsidók örök hálójáról biztosította, a király ezt válaszolta:

— Nem kell nekem köszönet, boldog vagyok, hogy köztetek lehetek. Rzután végigvezettette magát a templomban, megmagyaráztatta magának az oszlopok fölírásait és a főrabbinussal Palesztinában tett utjáról beszélt, a melyen sok zsidótemplomot látott. Valamennyi oly komor és nehézkes volt, mint a bennük imádkozó emberek. Itt azonban minden csupa arany és fény, a minek szivből örvend. A király megkérdezte, hogy a zsidók folyékonyan olvassák és értik-e a héber szövegeket. A mikor a rabbinus azt válaszolta, hogy kevésbbé könnyen olvassák, mint az olaszok a latia dolgokat, a király mosolyogva mondotta:

No bizony, az sem megy oly simán. A régi dolgok csak arra valók, hogy félig megértve, félig meg nem érve tiszteljük őket.

A mikor a király távozott, a zsinagógában levők lelkes éltetés közepett kiáltották.

* Az asszony. A kapitány bosszusan esapta le a tollat a kezéből és türelmetlenül kiáltott a fehérekü gyerekaszszonyra:

— De, lelkem, én nem értek a könyveiből semmit. Szóval adja elő a panaszát, hogy jegyzőkönyvbe vehessem. Hát rossz ember az ura?

Egetnivaló pokol pozdorjája — rikantotta el magát a tanunak bejött első szomszédasszony — dologtalan naplopó, aki úgy bánik a kéthónapos asszonyával, hogy sir érte az embernek a lelke. Azért is biztattuk fel, hogy tegyen jelentést.

— Képzeld a tekintetes ur, éjszaka idején ha nagy dallikózással hazáér a maga formájú korhely cimborákkal, fölveri ezt az istenadát az ágyból, hogy szolgálja ki őket. Nincs az az istentelenség, amit el ne követne vele. Azért is vettük rá, hogy hagyja ott azt az akasztófa cimert! — tódította a bánlajstromot a második.

Hanem a papkévét a harmadik tette föl:

— Sohse szégyeld magad Veron, mutasd meg a karodat hogy összetörte a gyalázatos milyen kék foltok vannak rajta!

Ezért elválaszt tőle a törvény is.

A kapitány ur csak a fejét csóválgatta, mikor újra felvette a tollat:

— Megidézük azt a hitvány embert, majd elbánunk itt vele.

Veron, aki annyit sáppadt, smeny nyit pirult a sok beszéd alatt, a kapitányra vetette őzike tekintetét:

— Ugy, tekintetes ur, az Isten megáldja csak tessék megidézni.

— Meg ám, megidézük. El akar tőle válni, ugy-e lelkem?

Es Veron felelt: megrázta a fejét:

— Ki akarok vele békülni, tekintetes ur!

* Sport és nem sikk. A „Revue Hebdomadaire“ írja, hogy az elegáns vi-

lág a sikk szót végérvényesen detranizálja és helyébe a sport jön. Ez fogja ezentul valakinek az elegáns vagy kecses voltát jelezni. Az agyonhasznált sikk eredete kissé homályos. Némelyek szerint David festő műterméből származik. Neki volt ugyanis egy kedvelt tanítványa, a kit Chique-nek hittak. Minden, a mit Chique tett, tetszett neki. Ezért aztán a sikerült, talentumos művekre azt mondták a tanítványai: „ev chique“. A műtermekből származott volna azután át a kifejezés a szalonokba. Lajos Fülöp uralkodásának vége felé még a sikk csak az előkelő világban használták. A második ezásárság volt a „sikk“ fénykora. Am a háboru után homályba került a „sikk“, hisz minden finomságot eltemet a demokrácia. De azért a sikk még sokáig tartotta magát és tulét egész osomó szót, a mivel kiszoritani, pótolni akarták, mig most a „sport“ végleg el akarja temetni, s ami most sikk, ezután már nem lesz sikk, hanem sport.

* Halálozás. Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Adám Terézia róm. kat. 2 hónapos; öz. Kálmán József szül. Bak Erzsébet ev. ref. 82 éves; Hajós Elek ev. ref. 44 éves; Nagy Józsefné szül. Bodnár Juliána ev. ref. 76 éves; Györffy Emma ev. ref. 3 hónapos; Schön Sándor izr. 59 éves; Cserezhnyés Eszter ev. ref. 14 hónapos

* Dühös marhakupac Szomorú tapasztalatokat hozott Kis Péternek a tegnapi marhavásár. A lóvásártéren Rosenthal Jakab lókupeccel hozta össze a sors ki aztán a találkozás örömeire Kis Péter kegyetlenül elkente, úgy hogy 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

* Lépene. Mártonfalvai tudósítónk arról értesít, hogy ott ijesztő mártékben fellépett a lépene veszedelmes járványa. Megtették minden irányban a szükséges óvintézkedéseket.

* Elvesztett. A napokban a városi közkórháztól, az állomásig vezető uton, elveszett egy arany nyaklánc, a melyen volt egy négy levelű arany lóhera. Felhivatik a megtaláló, hogy szolgáltatassa be vagy a rendőrkapitányság bünygyosztályhoz, vagy pedig Varga-kert 43 b. szám alá, hol a nyaklánc teljes értékét kapja jutalmul.

* Debreceni athléta az olympiai próbaversenyen. St. Louisban a világkiállítás alkalmával olympia versenyek is lesznek, anelyen a világ legjobb athlétaik vesznek részt. Minden ország oda fogja küldeni a saját képviselőit, kik azok sorából fognak kikerülni, kik valamelyik sportágban kitüntetik magukat, illetve a legjobb eredményt érik el. E célból minden ország és nemzet próbaversenyt rendez. A magyarországi próbaversenyt Budapesten tartják meg folyó hó 10-én, a melyen Debrecenből Rudolfy Imre, városunk legerősebb athlétaja is részt vesz.

x Érdekes 120 személyre való ezüst készlet látható néhány napig Lőfkovits ékszerész üzletében.

LETZTER JOZSEF fényképész-
festészeti és fényképész-
tási műterme Piac-utca 44.
dr. Ujjalussy-ház Allandó
fényképkiállítás a műterem
kapubejratá nál levő kira
katban.

**Valódi Panama kalapok 2
frt. 50 Feketénél.**

* Irodaszolga kerestetik. Cim a ki-
dóhiva talban.

x Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a *Ferencz József* keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó, hatása és említésre méltó kellemes ízével fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferencz József* keserűvizet.

* A piac legelőnebb helyén egy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóhiva-
talban.

TA VIRATOK.

A japán-orosz háboru.

Tokió július 5. A vladivosztoki hajóraj Gunzan bombázása előtt egy ismert amerikai milliárdos jaktjával találkozott. Az oroszok megállásra szólították föl a jaktot, ez azonban szerencsésen elmenekült s Kamimura admirálisnak az orosz hajóraj kivonulását elárulta. A japán admirális nyomban az ellenséges hajóhad ellen indult, de már késő volt. Az orosz hajóhad sietve vitorlázott vissza s csak egy naszádot értek utól a japánok, melyen sok embert elpusztítottak.

Tokió, július 5. Az orosz vladivosztoki hajóhad pénteken elmenekült Kamimura tengernagy üldözése elől.

London, július 5. A vladivosztoki hajóraj elmeneküléséről a következő részletes jelentés érkezett Tokióba:

A vladivosztoki hajórajnak sikerült ismét pénteken este a sötétségben, nagy ködben és esőben elmenekülnie a Cusima-szigetek mellett Kamimura hajói elől. A két hajóraj pénteken reggel találkozott egymással. Estafelé az orosz hajók Kisimától északra voltak, a japán flotta pedig Cusimától délre tartózkodott. Mikor az orosz hajók Kamimurát észrevették, észak-keleti irányt vettek, Kamimura hajói pedig a legnagyobb gyorsasággal követték őket. A japán torpedók haladtak a flotta élén. Mikor a japán hajók lőtávolságra jutottak, az orosz hajók sűrű ágyuzást kezdtek. Innen eredhetett az a téves jelentés a partokon hallatszódó nagy tüzelés következtében, hogy a két hajóraj között heves csata fejlődött ki. Kamimura terve közelebb férközött az orosz hajókhoz és este 9 órakor már csak öt mértföldnyire állott mögöttük. Ekkor az orosz hajókon eloltották az összes lámpásokat és a sötétségben a vladivosztoki hajórajnak sikerült eltűnnie.

Pétervár, jul 5. Cári rendelet szerint pétervári kalonai kerület néhány csapatrészenek mozgósításával egyetemben a katonai kerületek egész sorában behívják a tartalékosokat és pedig a pétervári katonai kerülethez tartozó Pétervár, Estland, Livland, Pleszkau és Novgorodi kormányzóságok 20 kerületében, Tver, Moszkva és Tula kormányzóságok hat kerületében, a kazáni katonai kerület Kazán, Perm, Vjetka és Szimbirszk kormányzóságaiban, továbbá a kievi katonai kerület kievi és poltávai kormányzóságában.

Tokio, jul. 5. A partturi tengeri ütközetben az orosz hajóhad hajói harc-
képtelennékké rongálódtak.

Csifu, jul. 5. A környéken roppant nagy eső volt, amely a hadműveleteket egyelőre felfüggesztette.

Tokio, jul. 5. A japánok erősen tartják magukat. A bevett szorosokat az orosz támadások ellenére is megtartották. Sőt még újabban a Sikulim-szoros is sikerült elfoglalniok.

Czorda Bódog halála.

Budapest, jul. 15. Czorda Bódog, a kuria másodelnöke, volt igazságügyminiszteri államtitkár, ma reggel 4 órakor végelegyengülésben elhunyt. Temetése f. hó 7-én délután 5 órakor lesz a Széchenyi-utca 12. sz. lakásból.

A Norve pusztulása.

New-York, július 5. A Hebridák mellett lévő Rokall szigeten megfeneklett Norve gőzösön csakugyan kétszáz ember pusztult el. A pánik, mely a hajón támadt leirhatatlan. A menekülők egymást taposva igyekeztek a mentőcsónakok felé, melyek azonban jobbára felfordultak a nagy megterheléstől, maguk alá temetve a boldogtalanokat. A hajó utasai kétségbeesetten jajveszékelték, de rövid félóra múlva csendes lett minden, mert a hajó gyorsan megtelt vízzel és ráborult a hatalmas sziklára.

Kopenhága, július 5. Az elsüllyedt Norve hajó megsemmisülésének — állítólag — a hajóskapitány pillanatnyi elmezavarra volt az oka.

Finnország új kormányzója.

Pétervár, jul. 5. A meggyilkot Bobrikov helyébe Obolenszky herceget a charkovi volt kormányzót, utóljára a pénzügyminisztérium osztályfőnökét nevezték ki Finnország főkormányzójává.

Éhség a háboru miatt.

Berlin, július 5. A sziléziai orosz határon szomorú inség van. Az élelmiszereket vágómarhát a harcra viszik a lakosság éheznek. A mezei munkások bére és egyéb munkások keresete a felére szállott le. Igen sokan az utcákon rognak össze az éhségtől.

Lónyay grófné utban.

Bécs, július 5. Lónyay Stefánia grófné átutazott Engadinba, hol a nyarat eltölteni fogja, Bodrog Olasziból ideérkezett. A grófné nagyon jó színben van.

Lezuhant püspök.

Nápoly, jul. 5. Nápolyból táviratozzák, hogy Cossam püspököt tegnap halálos szerencsétlenség érte a liften. A baleset úgy következett be, hogy a püspök a Belle-Vue fogadóban, a hol lakott, a liftre szállott s mikor azt hitte, hogy feljutott a második emeletre, kinyitotta az ajtót és kilépett. Egy sikoltással a mélységbe zuhant és holtan terült el.

Megőrült család.

Prága, július 5. Lench nevű zseli földbirtokos öttagnú családja megőrült. Az egyik megzavarodott elméjű leány előbb két öcscsét megölte, aztán pedig saját maga ellen fordult. A vészkiáltásokra

összeszaladtak a szomszédok, akik értesítették a csendőrséget, amely az örült családot az előbbienek segítségével lefogták.

A karthausiak ügye.

Páris, július 5. A karthausiak ügyében kiküldött vizsgálóbizottság éjjeli ülésén újból kihallgatta Cendret, a karthausiak priorának bizalmi emberét. Cendre késznek nyilatkozott tudatni a karthausiak titokzatos látogatójának revét. Ez állítólag Massurand, a köztársasági kereskedelmi és ipari bizottság elnöke volt. Ezt a leleplezést a bizottság tagjai kétkedve fogadták, mert a tanu nem bizalmat keltő.

Szétvert zavargók.

Nagy-Becskerek, jul. 5. Az itteni zavargás lokalizálására kivezényelt katonaság az összeverődött tömeget szétűzte minden vérontás nélkül. A főbujtatókat letartóztatták. A katonaságot ideiglenesen a helyszínén hagyták, a mi lehetővé teszi, hogy a mezei munkát csendben folytathassák.

Nagy felhőszakadás.

Salzburg, jul. 5. Radstadban és vidékén tegnap felhőszakadás volt. Számos patak kiöntött és elmosta a termőföldet. A Stájerországba vezető út is el van árasztva görgeteggel és részben megromlott úgy, hogy a közlekedés néhány napra megszakadt.

Zalaegerszeg, jul. 5. Itt óriási vihar és jégeső volt, amely a gazda minden reményét tönkretette. A jégeső a gaborában több mint ötszáz korona kárt okozott.

Gabonatözsde.

Budapest, július 5. Buzakinálát nérsékelt, vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett 32,000 métermázsra került forgalomba 7 fillérel drágább áron. Egyébb gabonanemek elhanyagoltak. Idő: meleg.

Buza áprilisra	8.90—91
„ októberre	6.60—61
Rozs áprilisra	5.24—24
„ októberre	5.28—19

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Verekedés a kocsmában.** Az elmúlt év egy szép délutánján nagy társaság verődött össze a nádudvari kocsmában. Mikor a bor a kedélyeket már fölvilanyozta, Jakab Sándor egy régebbi patvarkodás fejében arculütötte Nyikos Imrét. A három Nyikos testvér aztán mogtorlásra gondolt és nekiment az ellenségnek, amelynek soraiban ott volt Sz. Nagy Lajos és Sz. Nagy Imre is. Ezek sem maradtak télenél, hanem Nyikos Andrást úgy felbuktatták, hogy lábán olyan súlyos természetű sérülést szenvedett, minek következtében 43 napig nyoma az ágyat és még azután sem

gyógyult meg teljesen. Sz. Nagy Lajost és Sz. Nagy Imrét az ügyészség súlyos testisértés miatt helyezte vád alá. — E büntögyet tegnap tárgyalta a debreceni kir. törvényszék és a tárgyalás végeredménykép a vádlottakat fölmentette. Az ügyész az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

§ **A tüntetők büntetése.** Még az 1902. évi pék bérharc alkalmával történt, hogy a munkaszüntetők tömege, — mintegy negyven ember, betört a Korondi féle péküzletbe. Nem követtek el ugyan semmi olyat, amivel a tulajdonost nagyon megkárosították volna, de azért még sem volt jogukban oda behatolni. Le is tartóztattak közülük többit, köztük Pásztor Jenőt, Debreceni Józsefet és Tompos Vincét, akiket a debreceni kir. ügyészség magánosok elleni erőszakért helyezett vád alá. A törvényszék Oláh Miklós dr. bíró elnöklésével tegnap tárgyalta ezt a büntögyet és a vádlottakat fejenként 1—1 hónapi fogházra ítélte. Tompos Vincét illetőleg a bíróság az előzetes fogságban eltöltött idővel a büntetést kitöltöttnek vette.

KÖZGAZDASÁG.

— **A termés.** Ma jelenik meg a földművelési miniszternek a gazdasági tudósítók jelentése alapján a vetések állásáról és a termesztésokról szóló jelentése. Most, miután az aratás már sok helyen folyik, a miniszter jelentését nagy kíváncsisággal várja az ország közönsége.

Vadászat. Magyarország már fekvésénél fogva alkalmas fészke a hasznos nyújtó vadaknak, mely hanyatló gazdasági pozíciónk egyik hiányát van hivatva pótolni. Tagadhatatlan az, hogy ha nálunk több jóakaró figyelem fordítatnék a vadállományra, annak gondos szaporítására és megvédésére, pár év alatt a magyarországi vadállomány oly virágzó forgalmat garantírozó kereskedelmi ágga fejlődne, mi számbavehető összeget hozna az ország konyhájára. De a mai siralmas körülmények között senki se gondoljon arra, hogy ez valóra váljon, mikor a magyarországi vadállomány a rengeteg viszályok folytán mondhatni pusztuló félben van. S mi az oka ennek? Első és utolsó sorban maga a hatóság, mely veszedelmes nemtörődomséggel viseltetik vadállományunk iránt.

Nincs magyarországon oly vidék, oly szonban és szonon kívül állati kegyetlenséggel ne pusztítanak a hasznos gyújtó vadat. Csak Debrecenről akarok szólani pár szót. Városunkban több vadász és hatósági személy előtt ösmerős egyének mondhatni foglalkozásképpen üzik a vadak pusztítását, kora reggeltől, késő estig, holdvilágos éjjeleken lebe állva.

Legtöbb már vadászati kihágásért büntetett egyén, s dacára ennek, a fedhetetlen előéletű embereket megillető jogokban részesül, az az kiválthatja a vadászati állami jegyet és tovább pusztíthatja vadállományunkat. Az ilyen üzletszerűleg vadászó egyéneket jó volna ha maga a hatóság venné párfogatásába, s úgy intézkednék hogy éjjel-nappal gyilkoló n. n. lesi puskázókat rendszeres foglalkozásra szorítsák, s a földbirtokosokkal karöltve lehetlenné tenné őket.

mert bizony azok előtt nem ment sem a törvény, sem a vadállomány, az ilyen orvvadászoknak elvök minél többet pusztítani, s az elejtett állatokat el kótyavetyélni. Mig városunk külterületéről a már ősrtertetett alakokat kinem tiltja a hatóság, s valóságos hajtó vadászatot nem indít az erdőkn és mezőkön garázdálkodó lesi puskásokra, addig kielégítő vadállományra gondolnunk sem lehet.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.
Bizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul. 30-án

Kalodont

nélkülözhetetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el az által. Annél sikeresebbnek bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatással fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitünően egyesíti.

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi Szt.-György-i
magyar gyártmány,
1 öltönyre való

3.50—5 frtig,
DONOGÁN és SOMOSSY

Kuz József és Tsa utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

SOSBOR SZESZ
NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

9159—1904.

Pályázati hirdetmény.

A Debrecen sz. kir. város világitási vállalatánál ujonnan rendszeresített irodatiszti állásra a városi tanács pályázatot hirdet. Pályázni szándékozók-kérvényeket, melyhez a születési bizonyítvány, továbbá könyvezetői képesítésökről eddigi foglalkozásokról, erkölcsi előéletökről szóló bizonyítványok csatolandók. 1904. július 6-án délután 5 óraig Debrecen sz. kir. város Polgármesteri hivatalához adják be. Elkésve vagy nem kellőleg felszerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A javadalmazás: 1400 K. év fizetés, 400 K. lakpénz.

A megválasztott irodatiszti állását 1904. augusztus 1-én elfoglalni tartozik és megválasztásától számított 8 nap alatt egy évi fizetésének megfelelő óvadékok készpénzben vagy óvadékképes érték papirokban letenni köteles.

Bővebb felvilágosítást, a világitási vállalat igazgatósága ad.
Debrecen, 1904 Julius hó 4-én,

A városi tanács.

Kertek kiültetési ideje megérkezvén telhivom tisztelt virág kedvelő közönseget hogy kertészeti telepemet megtekinteni kegyeskedjenek ahol minden kigondolható növények szép erőteljesek és nagy mennyiségben legnagyobb választékban olcsó árban kaphatók!

vásárolt növények haza szállítanak eselleg ki is ültetnek
Tömeges látogatásért esedezve vagyok teljes tisztelettel

Paczelt János.

Telepem: Margit fürdővel szemben, Ferenc József ut 6 szám alatt van Debrecenben.

50 évi siker

ESZÉKI
arckenőcs
eszéki
Szalvator
szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C. Szalvator
gyógytárában

ESZEKEN, Felsőváros és

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fill. és 1 kor
1 db. Szalvator szappan ára 1 kor.

1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.

Lyon rizspor kis doboz 1 kor. nagy doboz 2

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkalmi szektől és megfelelnek tökéletesen a 71,012 számú

o o o B. m. rendeletnek. o o

Főraktár Budapesten

Török József

gyógyszerésznél.

VI. Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkladosabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” nével és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

A tavaszi és nyári

idényre selyemkelme, bársony,

cipke és salag szükségletei

vásárolja

Szénássy, Hoffmann

és társa

selyemáruházában

Budapest IV. Bécsi-utca 4. szám.

A legnagyobb választék mindenféle selyemárukban. Az idény összes újdonságai folyton raktáron vannak.

Szabott árak, tulkövetelés kizárva.

Minták vidékre kívánatra bér-

mentve küldetnek,

Igyunk naponta bort tejjel, vegyítve Rohitsi vízzel. mely igen friss hatást kölcsönöz, jó étvágyat csinál és jól emészt. E víz kapható;

Hoffmann Józsefnél,
Budapest, Báthory-utca 8.

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobblábbeli fényesítő és fényerem mindenféle világos és feke bőrnemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pécsétes, sárga vagy barna bőrtnek a Lyosin egészen új fényt ad. Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-körút 24. (Briefadresse Wien III. Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.)

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FÖTÉR 31-İK SZAM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit;

Harmat-crème arcszépítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsíroz, tehát nappal is használható s az arcnak üdéséget, finomságot s hamvaságot kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehéríti. Kiváló eredménytel használható arcvörösség, májfolt, szemör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használandó powder, a **Harmat-arcpor**, üde, ifju színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbához ára 50 fill. Nagyobb dobozó 1 és 2 kor. **A Molitergin** a legkiválóbb arc s különböző kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehéríti az arc s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem zsíroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arcbőrt a legrovidebb idő alatt üdévé, finomná tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. 1 Egy üveg Molitergin ára 1 korona.

Szemeredni borból kiváló gondal készült gyógyborok, étkek melyek gyógykezelésben versenyeznek minden e nemű készítménnyel
Nagy raktár bel-és külföldi gyógyszer, különlegességekben.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Növényi-hajszjer. Meggátolja a hajkiválást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsíroz. Nem piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszjer ára 1 vagy 2 korona.

Növényi hajkenőcs. Azok részére, akik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszjer. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Iztelen osukamáj olaj teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undor nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.
China vas-bor. } Egy üveg ára
Conduangó-bor. } 1 korona 60 fill
Pepsin-bor.

Mihalovits J. gyógyszerésztára a „Kigyó“-hoz Debrecen.